

Goede Week, Witte Donderdag

Deze donderdagavond is geen doordeweekse avond. Déze avond is onlosmakelijk verbonden met Goede Vrijdag en Paaszaterdag...

Drie meditaties: de voetwassing, de instelling van de eucharistie en de tocht naar de hof van Olijven.

VOETWASSING

Inleiding

Bij zijn afscheid stelt Jezus krachtige gebaren, die de betekenis van zijn leven samenvatten. Het eerste is: de voetwassing...

Uit het Evangelie *Johannes 13,1-15* (BGT)*

Het was vlak voor het Joodse Paasfeest. Jezus wist dat nu voor Hem het beslissende moment gekomen was. Tijdens het eten stond Jezus op. Hij trok zijn kleren uit en deed een doek om zijn middel, alsof Hij een slaaf was. Hij deed water in een bak en begon de voeten van zijn leerlingen te wassen. Hij droogde hun voeten af met de doek die Hij omgedaan had. Daarna zei Hij: "Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb? Jullie noemen Mij 'Meester' en 'Heer'. En dat is goed, want dat ben Ik. En toch heb Ik jullie voeten gewassen. Daarom moeten jullie ook elkaars voeten wassen!"

Duiding

Witte Donderdag is de dag bij uitstek waarop Jezus toont hoezeer Hij ons bemint. Met de woorden van psalm 5 zegt Hij tegen elk van ons: *"Ik kom bij jullie aan huis en kniel"*.

Wij, mensen, houden van iemand omdat die persoon ons goed heeft gedaan, of omwille van zijn kwaliteiten, of omdat zij of hij lief, mooi, competent is en ons gelukkig maakt.

Jezus keert dit helemaal om: Hij bemint ons niet omdat we het verdienen. **Hij, die de Zoon van God is, verlaagt zich tot een slavendienst.** Hij wast niet alleen de handen, maar ook de voeten, ook bij Petrus die Hem driemaal zal verloochenen en ook bij Judas die klaar staat om Hem te verraden.

Beeldmeditatie bij het beeld van Sieger Köder (*Johannes 13,1-15*)
(naar Dries van den Akker)

De titel van deze afbeelding luidt '**Voetwassing**'. We treffen Jezus op het moment dat Hij ligt neergeknielt voor Petrus om hem de voeten te wassen. Linksboven staan brood en wijn klaar voor de pesachviering die hierna zal volgen.

We zien Jezus op de rug. Heel nadrukkelijk in beeld zijn zijn **blote voetzolen**. Wanneer voetzolen zo worden afgebeeld, behoren zij eigenlijk bij een bidder. Ze duiden op het gaan van Gods weg. Jezus' leerlingen worden vaak afgebeeld met blote voeten: zij symboliseren dat ze Jezus' voetstappen willen volgen.

Jezus is op dit schilderij gekleed in de joodse gebedsmantel, het talliet. Daarop duidt althans **de sjaal met blauwe biezen**. Deze sjaal is een teken of symbool, waardoor de drager van het kledingstuk God en zijn geboden gedenkt; het is je gedachten op God richten. En dat is nu net wat Jezus doet, Gods wil ten volle volbrengen!

Daarop begint Hij zijn leerlingen **de voeten te wassen**. Tot ontzetting van Petrus. Want het wassen van de voeten behoorde een slaaf te doen. Het past niet, bij een koning, een redder, een Heer. Dat doe je niet, zo buigen voor een ander!

Straks zal de Heer aan zijn leerlingen uitleggen dat Hij hun **een voorbeeld van dienstbaarheid** wilde stellen. Ja, dat Hij daarmee wilde aangeven hoe God onder de mensen aanwezig is: niet als één die gediend wil worden, maar als iemand die zelf dienstbaar wil zijn!

We kunnen Jezus' gezicht niet zien. Maar de kunstenaar heeft de opstelling zo gecomponeerd dat Jezus met zijn gezicht boven de bak met water hangt. Petrus staat met zijn voeten in **het water waarin Jezus' gezicht zich weerspiegelt**. Het wijst vooruit naar de woorden die Jezus straks bij de beker met wijn zal uitspreken: dat Hij gekomen is om zonden te vergeven. Vandaar ook het groene water, water dat bezoedeld is. Hij zal ons terug rein maken.

In tegenstelling tot Jezus zien we **Petrus wel in het gezicht**. Het is alsof hij overdonderd wordt door het mysterie. Zijn **rechterhand** rust losjes op Jezus' linkerschouder: 'Blijf hier, zegen mij, hou van mij, blijf dichtbij.' Met zijn **linkerhand** maakt hij een afwerend gebaar. Alsof hij Jezus wil tegenhouden. Dat is precies wat het verhaal zelf vertelt.

Mooi is ook dat **Petrus' hoofd** zich precies bevindt op de plek waar we Jezus' hoofd zouden verwachten. Net als van elke leerling zal straks van hem gevraagd worden om **te doen als Jezus, dienstbaar te zijn, in alle nederigheid**.

Dit tafereel speelt zich af op een vloerkleed dat de **diepblauwe kleur van de hemel** heeft. Kan geen toeval zijn.

Tenslotte dwaalt onze blik naar **het brood en de wijn** die op tafel klaarstaan voor straks.

Ik zie mezelf op de plek van Petrus en probeer te voelen en tot mij te laten doordringen wat er aan mij gebeurt...

Gebed

Heer Jezus, zet ons op het spoor om U te verheerlijken:
door troostende woorden en gebaren,
door anderen te laten delen in wat wij hebben,
door ons helemaal toe te wijden aan U en aan elkaar. Amen.

Inleiding

En dan volgt er dadelijk een tweede sterk gebaar: Jezus brengt de betekenis van zijn leven samen in de tekenen van Brood en Wijn...

Uit een brief van Paulus 1 Korintiërs 11,23-26 (BGT)

Zelf heb ik immers van de Heer de overlevering ontvangen die ik u op mijn beurt heb doorgegeven, dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij werd overgeleverd, brood nam, en na gedankt te hebben, het brak en zeide: "Dit is mijn lichaam voor u. Doet dit tot mijn gedachtenis." Zo ook na de maaltijd de beker, met de woorden: "Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. Doet dit, elke keer dat gij hem drinkt, tot mijn gedachtenis." Telkens als gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt.

Korte gedachte

- De Heer Jezus... Hij is veel verder gegaan dan ooit iemand heeft gedurfd. Hij heeft alles heel persoonlijk gemaakt tijdens de laatste avond van zijn leven. Enkele woorden, enkele handelingen, meer was er niet nodig, om zijn leven samen te vatten? 'Neem en eet Mij, drink Mij, Ik ben aan U gegeven. En zijn gebaar werd werkelijkheid, nog diezelfde nacht.
- Hoewel we aanvoelen hoe groot het verschil is tussen iets geven en zichzelf geven, toch maakt het ons heel stil, begrijpen we niet altijd wat Jezus toen die avond gedaan heeft.
- Een God die knielt, die zichzelf uitdeelt, daar kunnen wij moeilijk weg mee. We hebben liever een God die triomfeert. Maar een God die voor ons sterft, die zich totaal vernedert voor ons, daar weten we moeilijk raad mee...
- En toch, mogen de ogen van ons hart opengaan voor zijn uitnodiging om ook die weg van totale liefde te gaan. Laten we stilstaan bij deze woorden van Jezus. Het lijken eenvoudige woorden en gebaren, maar ze dragen zoveel liefde en betekenis in zich.

Gebed

*Heer Jezus, ik dank U voor uw Woord van Leven
waarmee Gij mij hebt gevoed.
Graag zou ik U ook ontmoeten
in de communie, uw Brood van Leven,
maar dat is nu onmogelijk.
Daarom bid ik: aanvaard mijn verlangen
om hecht verbonden te zijn met U.
Kom met uw liefde in mijn hart
en laat mij niet vergeten
dat uw Geest in mij woont.
Wees Gij in mij, opdat ik blijf in U,
mijn Heer en mijn God.*

HOF VAN OLIJVEN

De avond van het Laatste Avondmaal... De klokken zwijgen. Het is stil geworden. Doodstil. Goede Vrijdag komt dichterbij. We weten wat toen met Jezus is gebeurd. Na het feestelijk samenzijn gaat Jezus met zijn vrienden naar de Olijfberg. Hij beseft dat Hij daar zal worden gevangen genomen...

Uit het Evangelie Marcus 14,32-36 (BGT)

Zij kwamen nu aan een landgoed dat Getsémane heette. Daar zeide Hij tot zijn leerlingen: "Blijft hier zitten, terwijl Ik bid." Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en begon zich ontsteld en beangst te gevoelen. Hij sprak tot hen: "Ik ben bedroefd tot stervens toe. Blijf hier en waakt." Nadat Hij een weinig verder was gegaan, wierp Hij zich ter aarde en bad dat dit uur, als het mogelijk was, aan Hem mocht voorbijgaan. "Abba, Vader," zo bad Hij, "voor U is alles mogelijk; laat deze beker Mij voorbijgaan. Maar toch: niet wat Ik maar wat Gij wilt."

Een gedachte bij deze lezing...

- **Op het domein van de Olijfberg bereidt Jezus zich die nacht nogmaals voor op zijn persoonlijk gebed.** Maar dit keer is er iets nieuws: het lijkt dat Hij niet alleen wil blijven. Jezus trok zich dikwijls van het volk en de leerlingen terug door zich op "eenzame plaatsen" op te houden. In Getsemane daarentegen, nodigt Hij Petrus, Jakobus en Johannes uit om dichterbij Hem te blijven. Het zijn de leerlingen die Hij geroepen had om bij Hem te zijn op de berg van de transfiguratie.
- **Deze nabijheid van de drie leerlingen** tijdens het gebed in Getsemane is van betekenis. Hoewel Jezus "alleen" gaat tot waar Hij stopt om te bidden, wil Hij toch dat ten minste drie van zijn leerlingen niet veraf zijn, dat zij nauwer betrokken zijn bij Hem. Het gaat om een vraag naar solidariteit op het ogenblik waarop Hij zijn dood voelt naderen. Een vraag naar verbondenheid en nabijheid in gebed op het ogenblik dat Hij zich voorbereidt om ten einde toe de wil van de Vader te doen. Dit is tevens een uitnodiging tot elke christen om Hem op de kruisweg te volgen.
- **Jezus bidt tot de Vader in dit uur van nood.** Ook wij moeten ons lijden en ons dagelijks engagement om Hem te volgen in gebed voor God kunnen brengen, zodat Hij ons hoop geeft, ons zijn nabijheid laat voelen en ons een beetje licht geeft op de levensweg.
We zien hier een heel menselijke Jezus: zo kan Hij nog beter onze tochtgenoot zijn!

Gebied

U lijdt, U lijdt in de hof van Olijven.

Uw vrienden slapen,

en zelf bent U in gebed met uw Vader.

U weent ...

U weent in dit bladstil uur over U zelf en over de wereld.

Ik weet niet wat aan mij gebeurt,

nu uw eenzaamheid mij overmant,

nu ik uw klacht hoor, Christus...

Ik kan enkel stil zijn en bidden... samen met U.

Voorbeden

Op de avond van zijn lijden heeft Jezus gebeden voor zijn leerlingen en voor allen die Hem toebehoren. Deze avond willen wij onze beden aansluiten bij zijn gebed.

Bidden we voor alle priesters wiens feestdag het vandaag is dat zij met vreugde en dankbaarheid God dienen en kracht ontvangen in het volbrengen van hun taak. Laten wij bidden...

Jezus Christus, op U stellen wij ons vertrouwen.

Bidden we voor allen die verantwoordelijkheid dragen in de samenleving: dat zij zich inzetten opdat er dagelijks brood is voor alle mensen op deze aarde. Laten wij bidden... **Jezus Christus...**

Bidden we voor onszelf en onze geloofsgemeenschap. Dat wij ons brood breken met hen die honger hebben en dat wij als bekeraars van vriendschap mogen zijn voor hen die lijden. Geef dat we hoop en uitzicht mogen bieden aan elke mens op onze levensweg. Laten wij bidden... **Jezus Christus...**

Bidden we voor allen die dienstbaar zijn in Kerk en samenleving; mensen die met hart en handen hun talenten ten dienste stellen van anderen. Laat hun leven erdoor worden verrijkt. Geef dat hun zorg voor mensen uw aanwezigheid aan het licht mag brengen. Laten wij bidden... **Jezus Christus...**

Heer, onze God, Gij die ons nabij zijt, verhoor onze gebeden in Jezus' naam. Amen.

Alternatieven om in verbondenheid te bidden...

IN ONZE PAROCHIE IN DEINZE

- in de Sint-Martinus en Sint-Antonius Abtkerk (aan het rondpunt)
 - ➔ op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag: doorlopend een presentatie van beelden, evangelieteksten, muziek,... die de Kruisweg van de Heer oproepen.
 - ➔ op Pasen en de dagen erna: een presentatie met beelden, evangelieteksten, muziek,... die het Paasfeest oproepen.
- in de andere kerken is er kans tot persoonlijke kruiswegmeditatie

VIA DE MEDIA

Witte Donderdag 9 april

- **Radio:** om 9 u. op Radio Maria
- **Livestream:**
 - om 16 u. verzoeningsdienst vanuit de abdij van Averbode via <http://uitzending.abdijaverbode.be>
 - om 19 u. eucharistie vanuit de crypte van het Seminariehuis te Gent via www.kerknet.be
 - om 20 u. eucharistie vanuit de abdij van Averbode

Goede Vrijdag 10 april

- **Radio:** om 9 u. op Radio Maria
- **Livestream:**
 - om 15 u. vanuit de Onze-Lieve Vrouwekathedraal te Antwerpen via www.kerknet.be
 - om 15 u. – Kruiswegmeditatie vanuit de abdij van Averbode via <http://uitzending.abdijaverbode.be>
 - om 20 u. – Avonddienst vanuit de abdij van Averbode
- **TV:** om 15.00 uur - Kruisweg, Roermond - via NPO 2 (Ned.)

Stille Zaterdag 11 april

- **Radio:** om 9 uur en om 18.15 uur op Radio Maria
- **Livestream:**
 - om 20 u. Paaswake vanuit de Sint Sixtusabdij Westvleteren via www.kerknet.be
 - om 21.30 u. Paaswake vanuit de abdij van Averbode via <http://uitzending.abdijaverbode.be>
- **TV:** 23.15 u. Paaswake, Munsterkerk-Roermond, NPO 2 (Ned.)

PASEN 12 april OM 12 U. LUIDEN ALLE FEESTKLOKKEN!

- **Radio:**
 - om 10.00 uur Abdij Keizersberg, Leuven Radio 1
 - om 10.00 uur en om 18.15 uur vanuit de kapel van de 'Zusters van Liefde' te Kortemark op Radio Maria
- **Livestream:** om 11.00 uur vanuit de abdij van Averbode
- **TV:** ■ (in eurovisie) om 11.00 uur vanuit Parijs, gevolgd door de pauselijke zegen 'Urbi et Orbi' in Rome, via VRT Eén
 - op KRO, Nederland, om 10.00 uur
 - op France 2 'Je jour du Seigneur', om 11.00 uur